

Welkom bij de Wandelnet-Webinar

Gemeentelijk loopbeleid in stad en dorp

Welkom!

W/ANDELNET

Altijd in beweging

Cas van Hardeveld

Public Affairs medewerker

Programma

10.05 uur | Het Arnhemse loopbeleid door Annemieke Molster (Gemeente Arnhem)

10.30 uur | Het Renkums loopbeleid door Christian Ratering (Gemeente Renkum)

10.55 uur | Discussie & vragen

11.00 uur | Wrap-up & afsluiting

Aanleiding

- Toename in gemeenten die loopbeleid ontwikkelen
- De voetganger en wandelaar in verschillende beleidsvelden
- Landelijke ontwikkelingen die om loopbeleid vragen (o.a. Nota Ruimte)
- Vertaling van beleid naar de praktijk in verschillende vormen

Arnhem, Loopstad

Webinar Wandelnet Gemeentelijk loopbeleid in stad en dorp 5 oktober 2026

Waarom?

- Omgevingsvisie en DMP

Maar ook:

- Sport & Bewegen
- Recreatie & Toerisme, Economie
- Gezonde Leefomgeving
- Ouderenbeleid, jeugdbeleid

→ Samenhangend beleid met maatregelen die meerdere doelen dienen

→ Inclusief uitvoeringsagenda

Voor wie?

- Lopen van A naar B: naar de winkel, naar school, naar het station, naar werk
- Ommetje, de hond uitlaten, hardlopen, lange wandeling, wandelend vergaderen, winkelen
- Stoepgesprekjes, krijten van hinkelbanen, mijmeren op een bankje

→ Focus op kinderen en hun verzorgers

Zes doelstellingen

Loopcultuur

Groter aandeel lopen

Meer lopen

Kinderen lopen en spelen
meer

Meer ontmoeten

Meer bezoekers, langere
verblijfsduur

Wat is nodig?

Kunnen lopen: korte afstanden en een toegankelijke, veilige infrastructuur

Willen lopen: comfortabele, aantrekkelijke en inspirerende omgeving

Echt Ernems

groen

Lopen en groen versterken elkaar o.a. door de aanleg van een groen, ontspannen netwerk dat de hele stad dooradert en doorloopt in de bossen en parken.

creatief

Kunst ter verfraaiing, gedrag te stimuleren, creativiteit uit te lokken en inrichtingen te testen.

vrij

Iedereen voelt zich vrij om te lopen en verblijven. Thematische wandelingen en (hard)loopevenementen houden ons oorlogs-verleden levend.

Drie paden

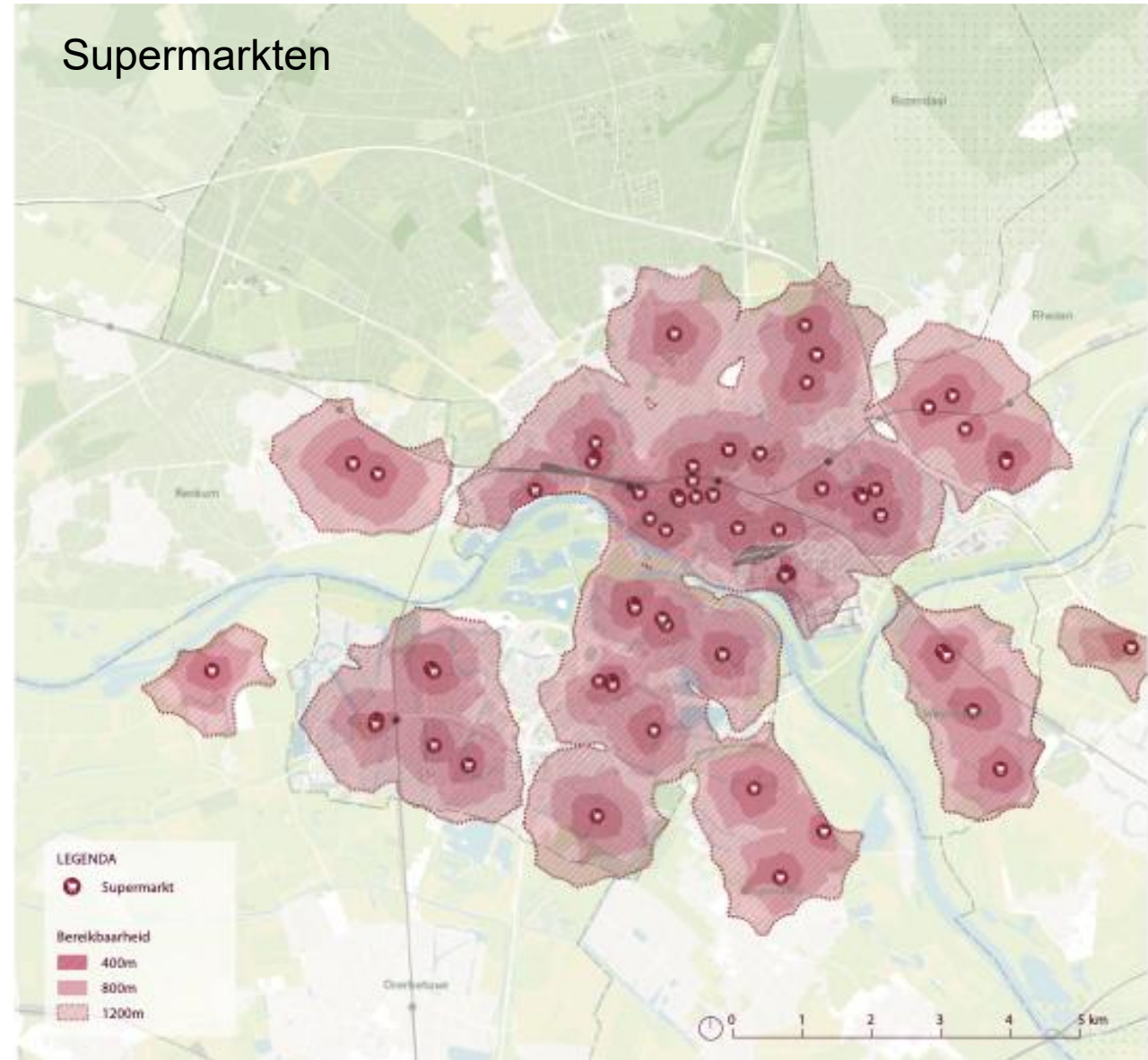
- Pad 1: Loopvriendelijke inrichting van de stad (12 acties)
- Pad 2: Stimuleren van een loopcultuur (5 acties)
- Pad 3: Lopende organisatie (5 acties)

Pad 1: Loopvriendelijke inrichting van de stad

Sturen op voorzieningen op loopafstand

- Visie binnenstedelijk bouwen
- Accommodatiebeleid
- Economisch beleid
- Koppelen aan OV

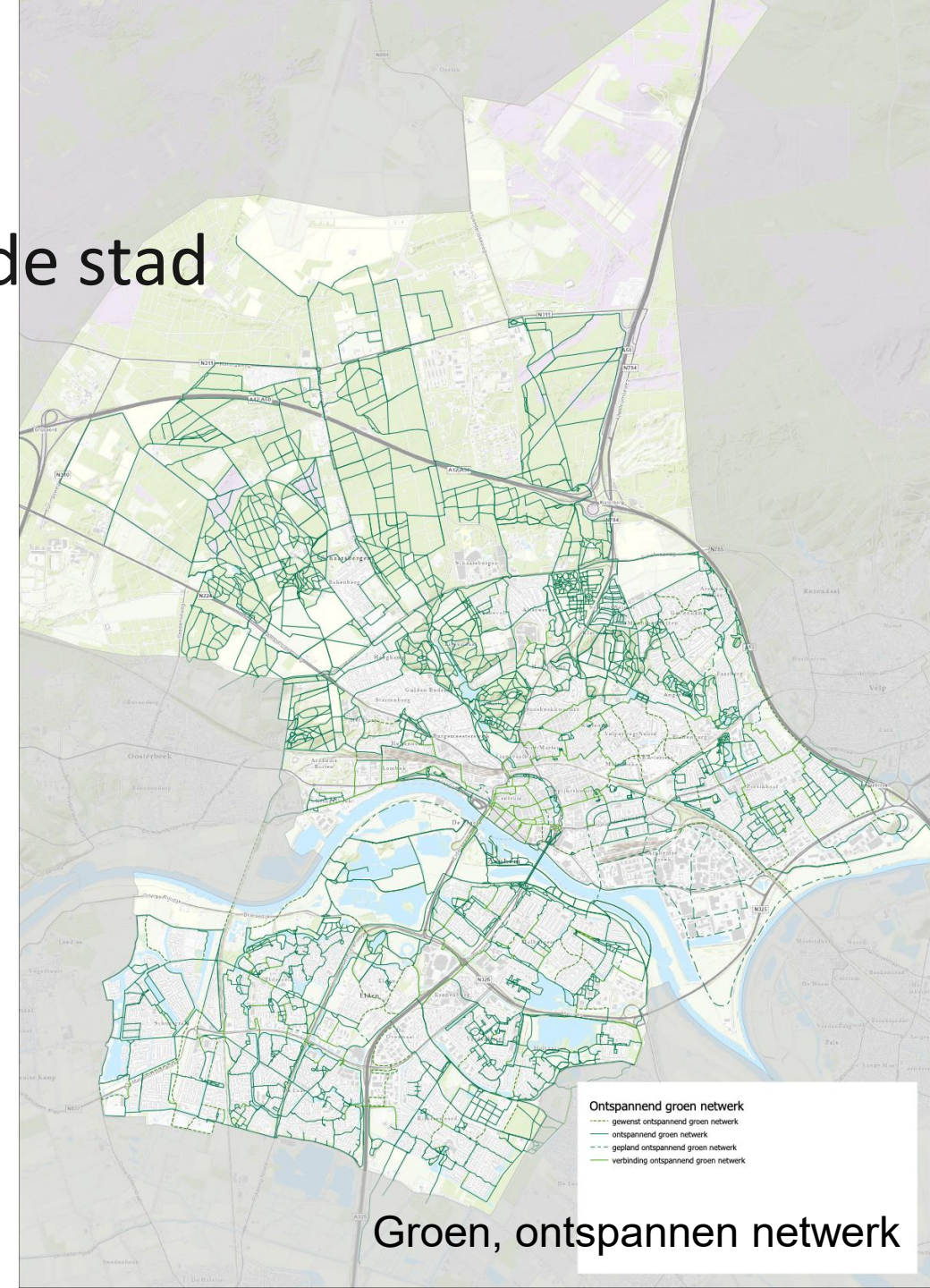

Pad 1: Loopvriendelijke inrichting van de stad

Netwerken als basis

Voetgangersnetwerk: hoofdloutroutes en verbindingsroutes

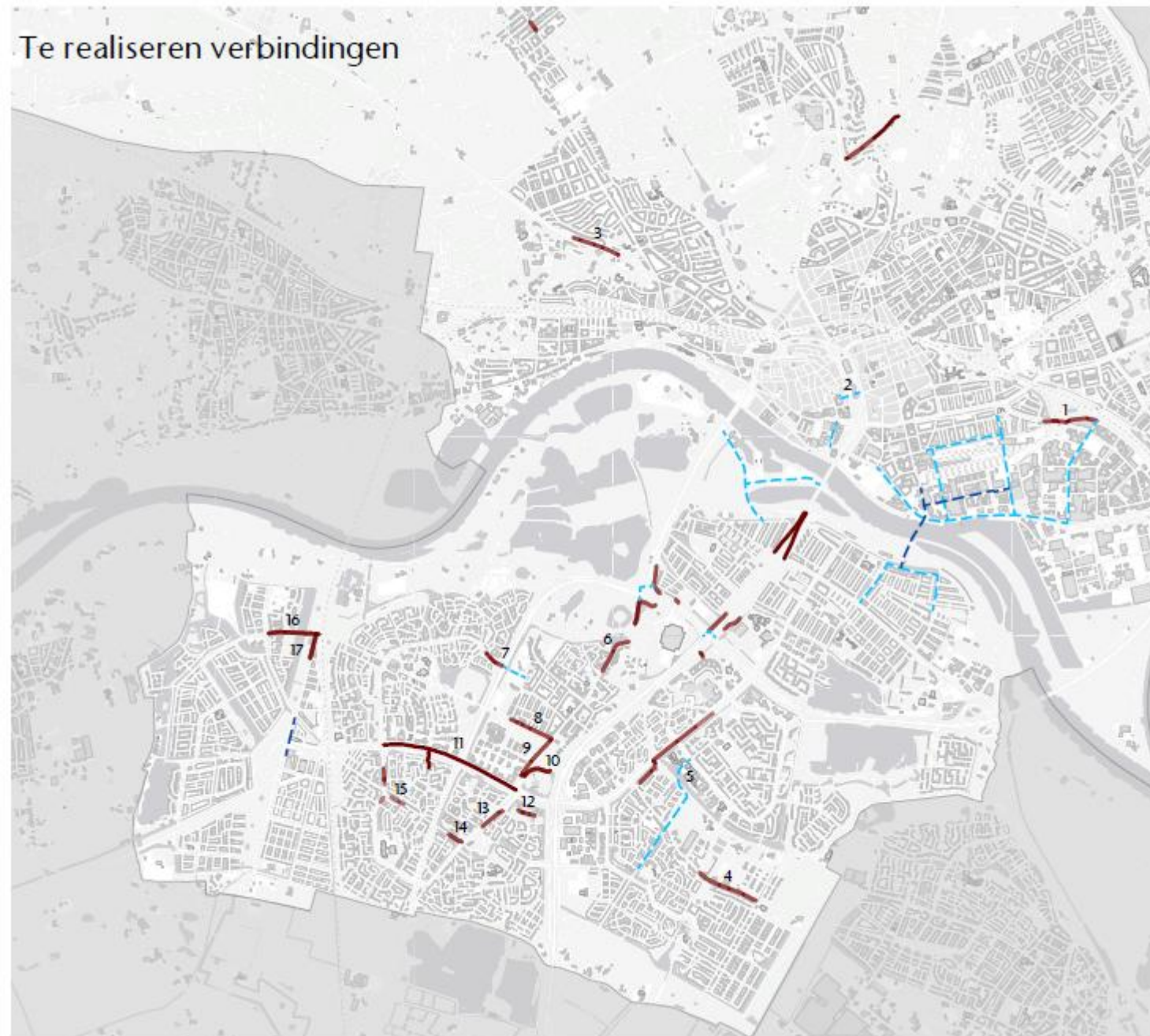
Groen, ontspannen netwerk

Pad 1: Loopvriendelijke inrichting van de stad

Realiseren ontbrekende schakels

- Gebiedsontwikkeling
- Meekoppelen DMP projecten
- Aparte loopprojecten

→ 1 miljoen beschikbaar, deel
budget onvoorzien

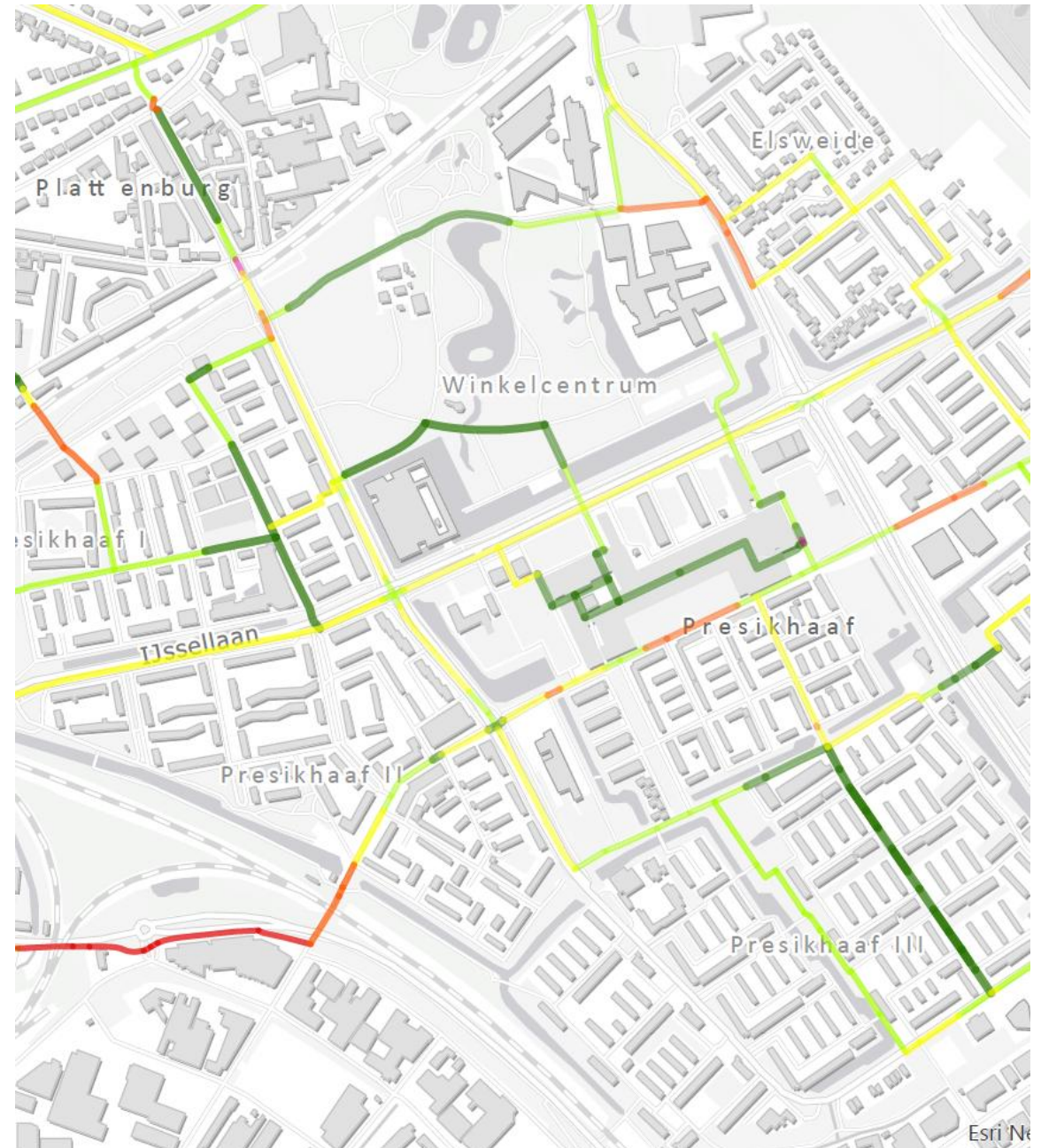

Pad 1: Loopvriendelijke inrichting van de stad

Kwaliteitsverbetering voetpaden

- STOMP-principe bij elke herinrichting (gebruik MNK en Waardenmodel)
- Netwerk toegankelijke routes
- Veilig en prettig oversteken
- Schoolzones, schoolstraten, spelaanleidingen
- Lopen in de wijkenaanpak

→ 1 miljoen beschikbaar

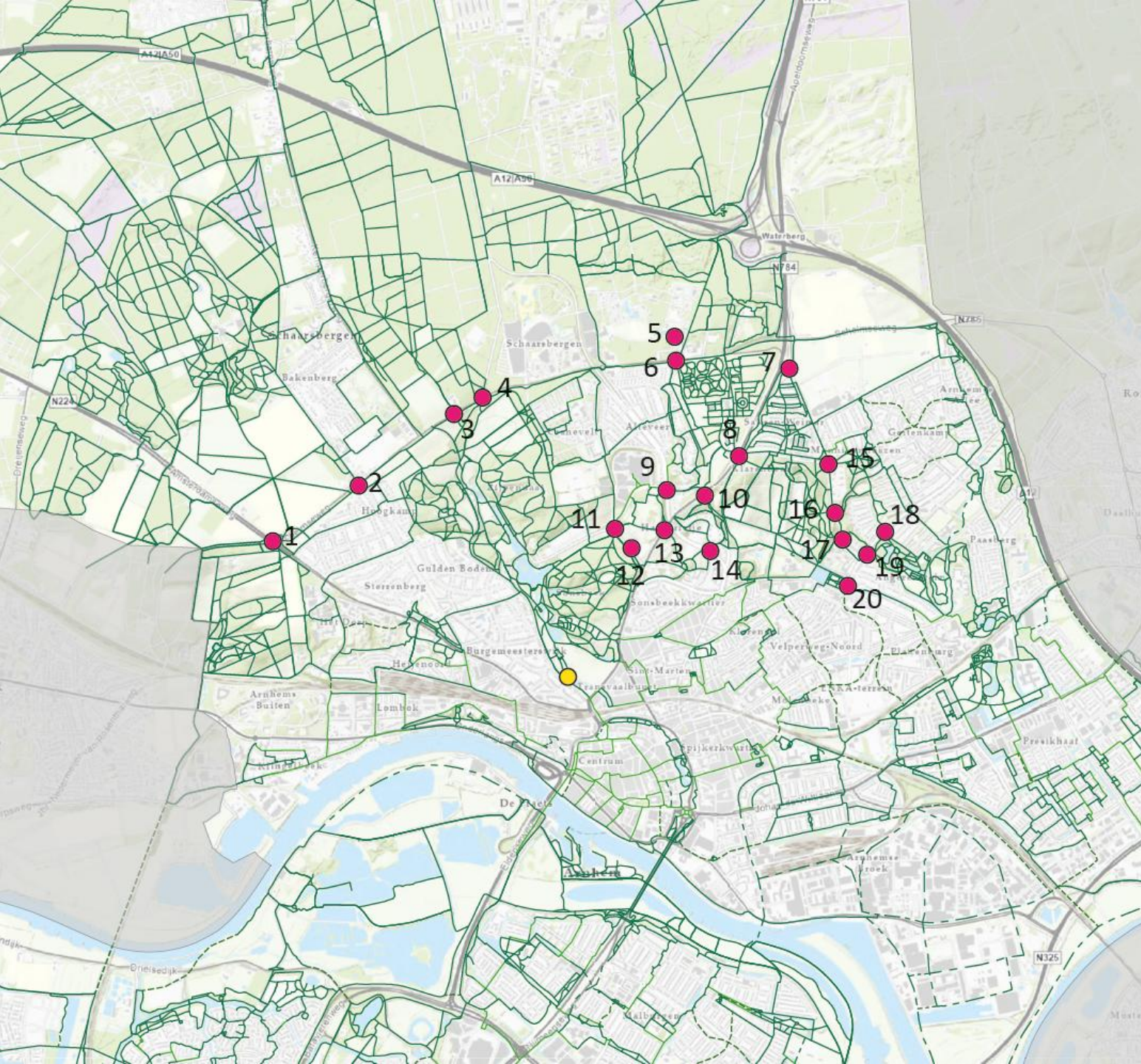
Pad 1: Loopvriendelijke inrichting van de stad

Groen, ontspannen netwerk

- Nieuwe paden vooral werk met werk maken of kleine investering;
- Prioriteit vergroenen ligt bij Hoofdlouproutes, verder aansluiten bij wijkgroenagenda of bewonersinitiatieven

→ 4 ton beschikbaar

Pad 1: Loopvriendelijke inrichting van de stad

Onderhoud, beheer en handhaving

- Onderhoud op hoger niveau
  - Beleid gladheidsbestrijding, wortelopdruk
  - Tijdelijke looproutes bij werkzaamheden
  - Handhaving op vrije doorloopruimte, oneigenlijk medegebruik voetpaden
  - Aanpak drank- en drugsgebruik in de openbare ruimte en huftergedrag
- *Regulier onderhoudsbudget + jaarlijks 1 ton extra beschikbaar, regulier handhavingsbudget*

Pad 2: Stimuleren van een loopcultuur

Verschillende doelgroepen

- Kinderen: lopen naar school en kinderdagverblijf
- Kantoormedewerkers: voornamelijk lopen tijdens werk
- Mensen die afhankelijk zijn van lopen en/of laag scoren op ervaren gezondheid: valpreventie, toegankelijkheid in beeld, beweegprogramma's
- Bezoekers en vrijetijdswandelaars: wandelroutes en wandelgroepen, plattegronden en bewegwijzering (ook online)

→ *Budget voorzien grotendeels uit gedragsmaatregelen DMP, deels andere afdelingen*

RONDJE BINNENSTAD 'Blauwe' route langs vijver, beek en rivier. Overleg inkorten? Loop enkel een rondje Musispark.

markante punten onderweg:

1. Musis Sacrum
2. Eusebiuskerk
3. Sabelspoort

HOOFDROUTE 2,7KM/SHORTCUT-1,1KM

41-17
MINUTEN

NEDERRIJN ROUTE Een groen rondje door de uiterwaarden met weidse uitzichten voor een frisse blik. Met optie tot inkorten.

markante punten onderweg:

1. Malburgse Bandijk
2. Wildrooster
3. Trap John Frostbrug

HOOFDROUTE 3,7KM

56
MINUTEN

**DIT KAN ALLEMAAL
WANDELEND:**

- lastig vraagstuk oplossen
- break-out sessie workshop
- korte ad-hoc overleggen
- periodiek overleg
- functioneringsgesprek
- sollicitatiegesprek
- kennismaking
- belondje
- brainstorm

WEETING IN ARNHEM BINNENSTAD EN UITERWAARDEN

Weeting (walking meeting) maakt overleggen productiever, creatiever en gezonder. Deze routekaart wijst je de weg naar wandelend vergaderen. Neem je overleg mee naar buiten en start ook met weeting.

BOULEVARDWIJK WANDELING

Route over groene lanen geschikt voor overleg met 2 personen of als belondje.

markante punten onderweg:

1. Binnentuin
2. Emmaplantsoen
3. Musispark

HOOFDROUTE 2,2KM

33
MINUTEN

MONUMENTAAL RONDJE

Route langs gemeentelijke monumenten en verborgen groene parels. Met optie tot verlenging.

markante punten onderweg:

1. Rietgrachtpark (doorgang 9.00-16.00)
2. Transformatorplein
3. Monument bombardement gasfabriek

HOOFDROUTE 1,6KM/VERLENGING 0,5KM

24 +7
MINUTEN

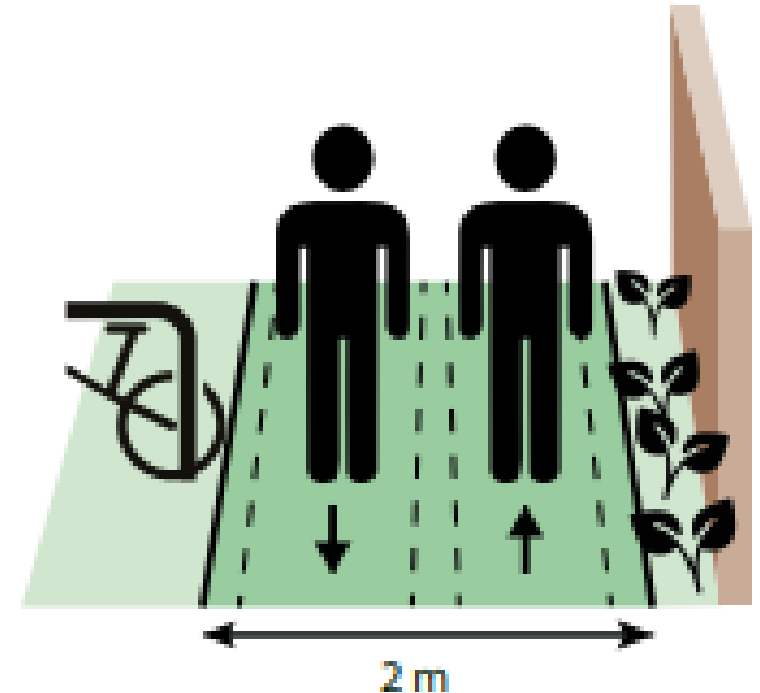
markante punten verdeeld over de route helpen met oriëntatie en gevoel van tijd.

lopen maakt
je productiever,
creatiever en
gezonder

Pad 3: Lopende organisatie

- Samenwerken over afdelingsgrenzen heen: o.a. Loopcoördinator
- Richtlijnen en toetsingskaders - lopen als onderdeel van een beweegvriendelijke omgeving
- Kennisontwikkeling en -uitwisseling
- Zichtbaarheid op het looptoneel
- Samenwerken met bewoners en ondernemers (ook kinderen!)

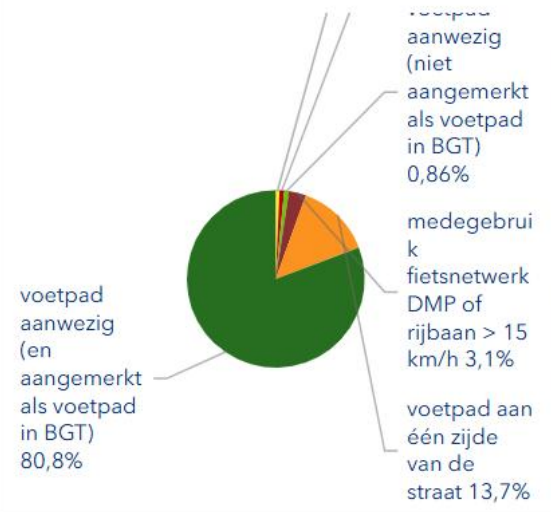
→ *Budget voorzien: reguliere formatie en DMP (monitoring en evaluatie, onderzoeksbudget)*

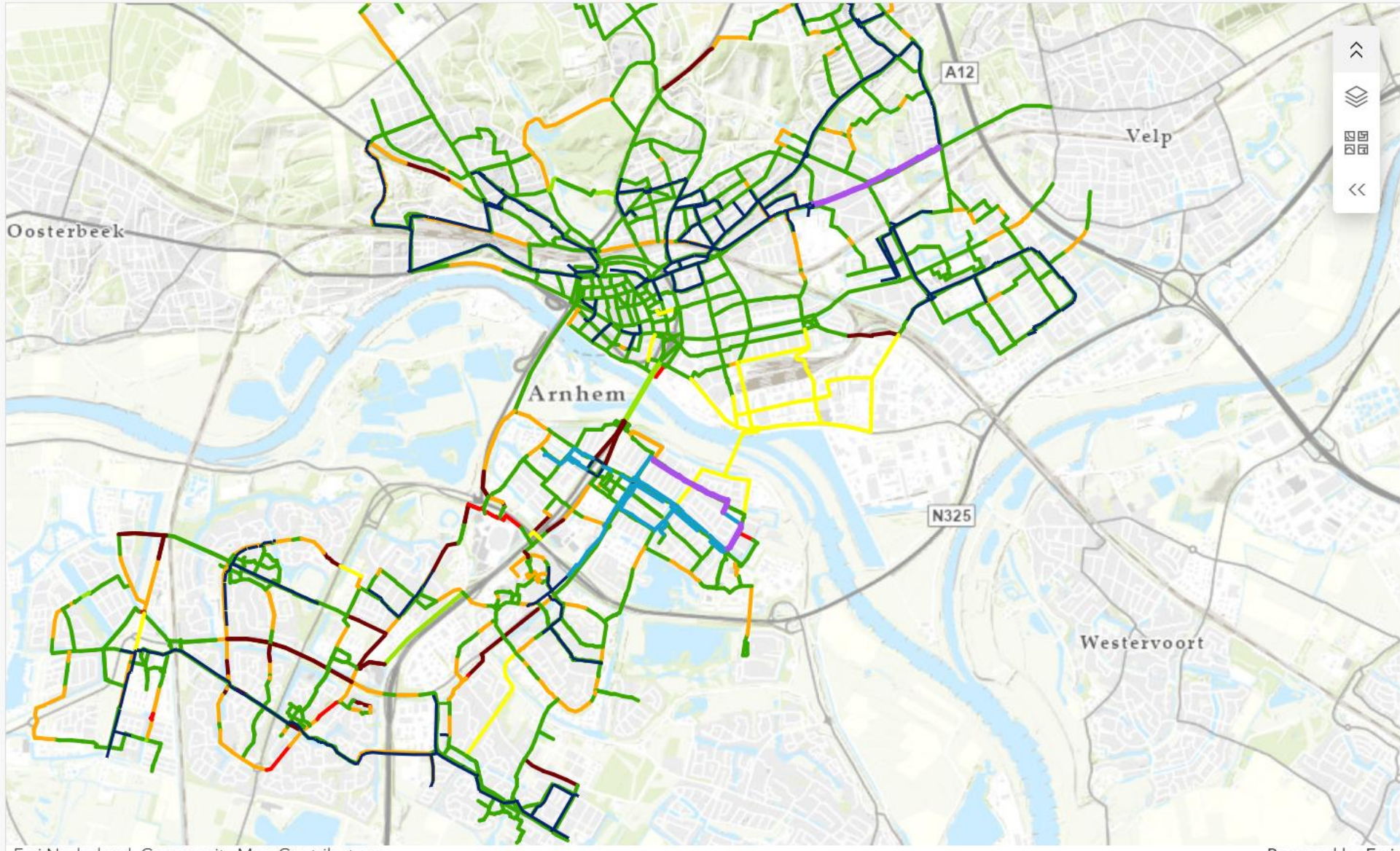
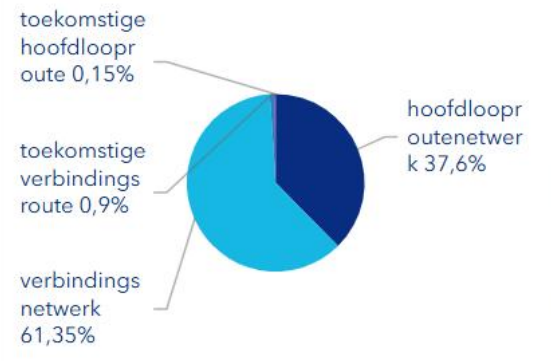
Loopbeleid

Beschikbaarheid looproute

Hoofdloopnetwerk

Loopbeleid downloaden via

Document Arnhem - Collegenota Vaststelling loopbeleid Arnhem,
loopstad - iBabs Publieksportaal

Voetgangersvriendelijk Renkum

Christian Ratering

5 oktober 2026

Voetgangersvriendelijk Renkum

1. Waarom?
2. Voor wie?
3. Onderzoek – hoe?
4. Beleidsambities en -uitgangspunten voor het voetpadennetwerk
5. Status en planningshorizon
6. Strategie
7. Implementatie

1. Waarom?

- 2026 ongeveer 2 miljoen mensen met een beperking
- dubbele vergrijzing
- Bijna de helft van de bevolking in Renkum is 65+
- Ouderdomsziekten: Alzheimer, Parkinson, zicht, gehoor, beweging.
- 2050: 1 op 2 kinderen heeft bril nodig op 10 jarige leeftijd
- VN verdrag Rechten van Personen met een Handicap
- Kernprincipes mobiliteitsvisie
- Pan-Europese Masterplan voor lopen (PEP) (UNECE, 2024)
- Actieradius, mobiliteitsvorm, verkeersdeelname, sociaal netwerk

2. Wie?

De voetganger

Iemand die lopend aan het verkeer deelneemt, een bestuurder van een gehandicapt voertuig die gebruikmaakt van een voetpad of trottoir of van het ene naar het andere voetpad of trottoir oversteekt, een persoon die te voet een motorfiets, bromfiets of fiets aan de hand meevoert en iemand die zich verplaatst met behulp van voorwerpen, niet-zijnde voertuigen (bijvoorbeeld steppen, skateboards, rolschaatsen).

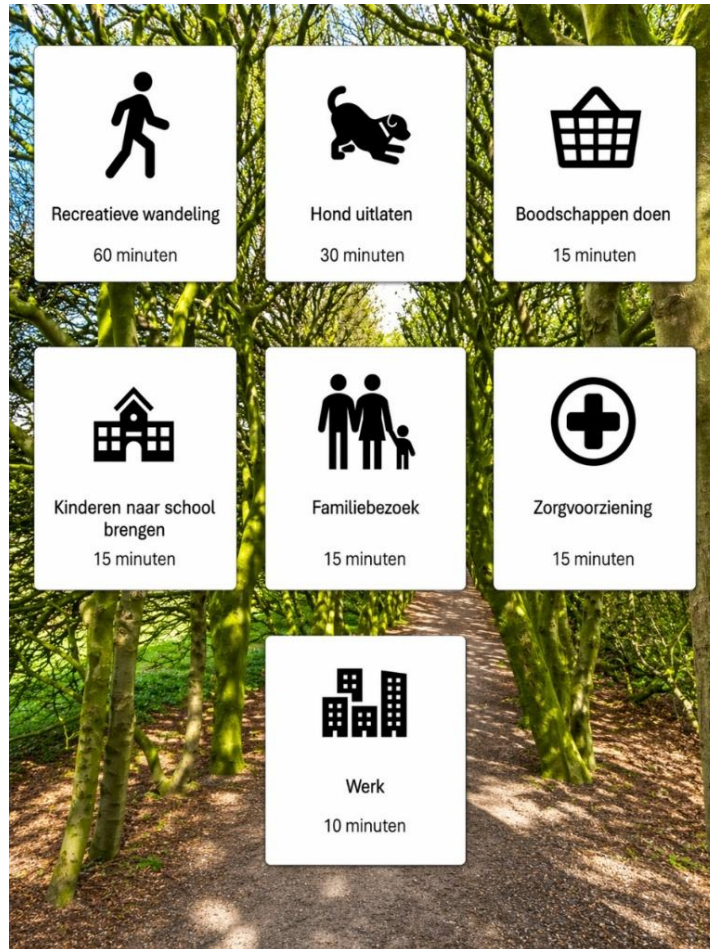

3. Onderzoek

Enquête & photovoice i.s.m. Jerom Götz en Fieke Witte (MuConsult, nu Sweco), literatuurstudie, groepsgesprekken met belanghebbenden (o.a. VGGM, GGD, en Raadpleeggroep Toegankelijkheid), observaties, data uit Fixi, GIS data, en studie uitgevoerd door studenten van de UvA vanuit het vak Moving the City.

3.1 Enkele resultaten uit onderzoek

- Loopcultuur voor 83% van de inwoners
- Bushaltes onvoldoende toegankelijk. Voor mensen met een visuele beperking geldt dit voor 60–80% van de haltes; voor mensen met een motorische beperking voor 40–60% (DOVA/NOS, 2026).
- Bijna een vijfde van de inwoners ervaart een beperking en vermijdt plekken die voor hen fysiek en of mentaal belastend zijn.
- Redenen om situaties te vermijden zijn verkeersdruk, snelheid, de kwaliteit van stoepen en obstakels op trottoirs.
- Ruim een kwart van alle inwoners ervaart dat de openbare ruimte uitdagingen biedt en lopen bemoeilijkt.
- Zo'n 9% van alle respondenten geeft aan uitsluitend alléén te lopen en locaties te vermijden.
- Meer dan een derde van de inwoners vindt dat kinderen niet veilig zelfstandig naar school kunnen lopen. Ruim de helft van hen noemt de auto als oorzaak (hard rijden en parkeren op trottoirs).

4. Beleidsambitie

Het voetpad is de primaire verkeersruimte voor voetgangers, het fundament voor een toegankelijke, veilige, bereikbare openbare ruimte voor iedereen en ondersteunt mensen in hun persoonlijke, sociale en dagelijkse functioneren.

Gemeente Renkum streeft naar een inclusief systeem van voetpaden dat bijdraagt aan het in balans brengen van het mobiliteitssysteem en bereikbaarheid voor iedereen.

5. Status en planningshorizon

Strategisch kader tot 2040 voor de verdere ontwikkeling van het voetgangersstelsel, introduceert geen nieuwe beheernormen en wijzigt bestaande beheerafspraken niet automatisch.

6. Strategie

- Loopcultuur consolideren en versterken;
- Internationaal erkend Universeel ontwerp als basis voor ontwerprichtlijnen;
- Accent leggen op rechtvaardige straten;
- Hiërarchie in voetgangersnetwerken;
- Voetgangersroutes in kaart brengen met netwerkkaarten;
- Ontwerpambities formuleren looproutes;
- Daar waar noodzakelijk en mogelijk maatwerk toepassen in het verbeteren van looproutes;
- Integratie van voetgangersbeleid in wegenbeheer- en openbare verlichting beleid

7. Implementatie

De gemeente werkt stapsgewijs toe naar dit beeld, rekening houdend met praktische uitvoerbaarheid, fysieke mogelijkheden, financiële middelen en andere ruimtelijke belangen. Maatwerk blijft daarbij mogelijk en noodzakelijk.

Werk-met-werk-maken en zoeken naar koppelkansen.

De door de raad vastgestelde Uitvoeringsagenda van de Mobiliteitsvisie is leidend voor dit beleid.

Meer weten?

christian.ratering@renkum.nl
06-27 344 975

Datums Wandelnet webinars 2026

☐ Maandag 30 november 2026

Tot de volgende keer!

